

A barna kánya (*Milvus migrans*) magyarországi állományának alakulása 2014-ben

Haraszthy László*, Bank László, Béres István, Csonka Péter,
Horváth Zoltán, Kotymán László, Kováts László, Lontay László,
Mórocz Attila, Sallai Zoltán, Seres Nándor, Nótári Krisztina

*haraszthyl@gmail.com

Sajnos, a hazai ragadozómadár monitorozásban a barna kányára nem jut annyi figyelem, amennyit a faj megérdemelne. Ennek elsődleges oka az, hogy a kiemelt fajok – rétisas, parlagi sas, békászó sas, kerecsen, kékvércse stb. – hihetetlen erőfeszítéseket igényelnek a terepmunkát végző kollégáktól és ezek mellett – érthetően – más fajokra már kevesebb energia marad. Az újjászerveződött „Barna Kánya Munkacsoport”-nak az a célja, hogy néhány éven belül a lehető legpontosabb adatokkal rendelkezünk a faj magyarországi állományáról és a költés sikerességéről, annak érdekében, hogy a következő időszak esetleges tennivalóit ezek ismeretében tudjuk megtervezni. Ahhoz, hogy ez megvalósulhasson, elsősorban az kell, hogy további kollégákat tudjunk bevonni a terepi munkába.

A 2014-ben gyűjtött adatokat az alábbiak szerint kategorizáltuk:

- Bizonyított költés (kotló madár, kirepült fióka) 57 pár, – térképen sárga színnel jelöltük ezek előfordulási helyeit (1. ábra).
- Biztos revír (előző évben ismert fészkek, vagy tárgy évben párban mozgó, revírt tartó madarak) 46 pár, – térképen kékkel jelöltük előfordulási helyeiket (1. ábra).
- Valószínű revír (költési időben megfigyelték a madarakat, de ennél több információnk nincs) 41 feltételezett pár, – előfordulási helyeiket pirossal jelöltük a térképen (1. ábra).

A három kategória alapján 2014-ben összesen 144 pár barna kánya jelenlétét sikerült megállapítani, illetve valószínűsíteni. Ez a 2010-ben felmért 123 párhoz képest „növekedést” jelent (Török *et al.* 2012). Nem tudjuk azonban, hogy ez a felmérés minőségében bekövetkezett javulás, vagy valós állománynövekedés történt. Erre a kérdésre a következő évek felmérései adhatnak majd választ.

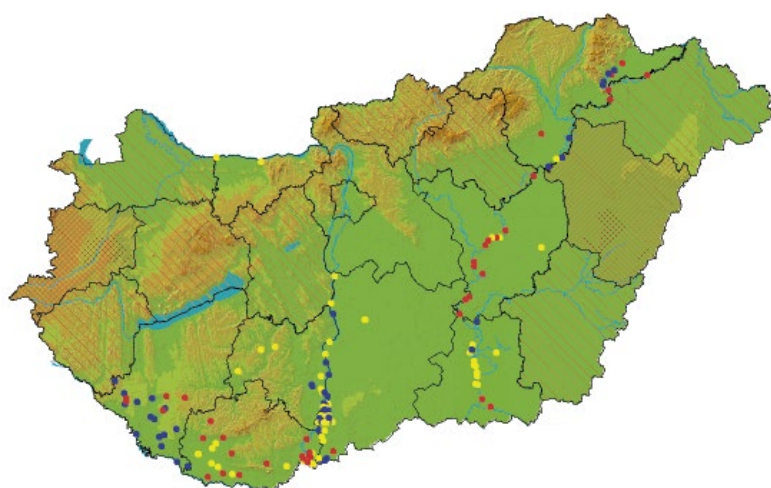

Barna kánya
(fotó: Sallai Zoltán)
Black Kite

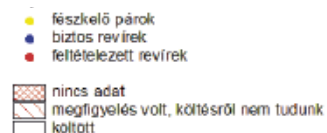
Annak ellenére, hogy növekedett a felmért párok száma, viszonylag kevés ismertté vált fészeknél sikerült megállapítani a költés eredményességét is. Mindössze 30 fészkek esetében tudunk a költés sikerességéről is beszámolni. Ebből a 30 fészekből 26 volt sikeres, és ezekből 59 vagy néhányval több fióka repült ki. A kirepült fiókák számának „bizonytalansága” abból adódik, hogy három fészeknél csak 1-1, míg egy fészeknél csak 2 fióka jelenlétét sikerült regisztrálni, viszont feltételezhető volt, hogy további – lelapult – fiókák voltak ebben a négy fészekben. A fiókák fészkenkénti megoszlása a következőképpen alakult: 2 × 1, 3 × 1+, 8 × 2, 1 × 2+, 12 × 3 és 4 × 0.

A magyarországi barna kánya állomány a nagyobb folyók mellett található, csak nagyon kis számban fordulnak elő – a Dél-Dunántúl kivételével – távolabbi területeken fészkelő párok, illetve a folyók mentén fészkelők eloszlása sem egyenletes. Jelentős hosszúságú olyan folyószakaszokról hiányoznak a költő párok, ahol fél évszázada még költöttek (Haraszthy 2000).

Az egyes megyékben, illetve régiókban felderített párok és revírek számát és a költés sikerességét a táblázat szemlélteti.

1. ábra: Barna kánya fészkelő párok, biztos és feltételezett revírek 2014-ben
Breeding pairs, established and supposed territories of the Black Kite in Hungary in 2014

Megye / County	Költő párok száma / Number of breeding pairs	Biztos revírek száma / Number of established territories	Feltételezett revírek száma / Number of estimated territories	Kirepült fiókák száma / Number of fledged juveniles	Adatszolgáltatók / Data providers
Bács-Kiskun	19	22	1	1×1+, 2×2, 1×2+, 2×3	Mórocz Attila, Sági Tamás
Baranya	15	0	15	3×0,1×1,4×2,7×3	Bank László és mtsai
Tolna	6	0	0	n.a.	Kovács László
Somogy	0	15	5	n.a.	Horváth Zoltán
Csongrád	10	2	2	1×1, 2×2, 2×3	Kotymán László és mtsai
Szolnok	3	0	11	1×1+, 1×3	Monoki Ákos, Sallai Zoltán
Borsod- Abaúj- Zemplén	1	7	7	n.a.	Petrovics Zoltán, Béres István, Seres Nándor, Tihanyi Gábor
Komárom- Esztergom	2	0	0	1×0	Csonka Péter és mtsai
Pest	1	0	0	1×1	Kazi Róbert
Békés	0	0	0	0	Forgách Balázs, Nótári Krisztina
Szabolcs- Szatmár- Bereg	0	0	0	0	Barcánfalvi Péter és mtsai
Heves	0	0	0	0	Fitala Csaba, Szitta Tamás
Nógrád	0	0	0	0	Papp Ferenc
Fejér	0	0	0	0	Staudinger István és mtsai
Veszprém	0	0	0	0	Szelle Ernő, Szinai Péter
Győr- Sopron	0	0	0	0	Vácz Miklós
Zala	0	0	0	0	Lelkes András
Vas	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	-
Hajdú- Bihar	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	-
Összesen	57	46	41		

2014. évi Barna kánya költési adatok / *Black kite breeding data in Hungary, 2014*

Barna kánya ártéri élőhelyen (fotó: Kis Dávid) *Black Kite in a riparian habitat*

A 4. számú ábrán valamennyi előfordulási helyet ábrázoltuk a fentebb már meghatározott kategóriák szerint, eltérő színnel jelölve azokat.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

2014-ben a következő kollégák vettek részt a felmérésben, adatszolgáltatásban, amelyért ezúton is köszönetünket fejezzük ki:

Aczél Gergely, Albert András, Bank László, Barcánfalvi Péter, Bátky Gellért, Béres István, Csáki István, Csonka Péter, Dombi Imre, Fitala Csaba, Forgách Balázs, Gál Lajos, Haraszthy László, Hartmann Johanna, Horváth Zoltán, Kazi Róbert, Kotymán László, Kováts László, Laczik Dénes, Lelkes András, Lippai Károly, Lontay László, Monoki Ákos, Mórocz Attila, Nagy Tibor, Nótári Krisztina, Óze Péter, Papp Ferenc, Pigniczki Csaba, Pompola Krisztián, Pribéli Levente, Puskás József, Rác András, Sápi Tamás, Seres Nándor, Staudinger István, Szabó Máté, Szelle Ernő, Szinai Péter, Szitta Tamás, Tihanyi Gábor, Tulogdi Áron, Turny Zoltán, Váczi Miklós, Viszló Levente

FELHASZNÁLT IRODALOM:

HARASZTHY L. (2000): Barna kánya. In: Haraszthy L. (szerk.) Magyarország fészkelő madarai. Második, javított kiadás. Mezőgazda Kiadó, Budapest. 76–77 p.
TÖRÖK H. A. ÉS TÁRS. (2012): Barna kánya állományadatok – 2010. *Heliaca* 2010, 40–41.

THE STATUS OF THE BLACK KITE (*MILVUS MIGRANS*) POPULATION IN HUNGARY IN 2014

In 2014 the Black Kite Working Group was formed again. As a result of a nationwide survey the existence of 144 breeding pairs could be proven. In 57 cases active nests were found, at 46 pairs we detected their territories, but no nests were found and further 41 territories remained rather uncertain. Breeding success could be determined in 30 cases, the number of fledged young was the following: 2×1, 3×1+, 8×2, 1×2+, 12×3 and 4×0. Compared to the 123 breeding pairs of 2012 the population seems to have increased, however, we do not know whether this increase is real or just a result of a more comprehensive survey.